

KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

PRAVILA

o sprečavanju sukoba interesa u Odeljenju za brokersko dilerske poslove Komercijalne banke AD Beograd (Ovlašćena banka)

KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD

Izvršni odbor

Broj: 19260

Datum: 10.09.2012. godine

Na osnovu člana 31. Statuta Komercijalne banke AD Beograd (prečišćen tekst) a u skladu Zakonom o tržištu kapitala (Sl. list br.31/2011) i podzakonskim aktima Komisije za hartije od vrednosti, Izvršni odbor Komercijalne banke AD Beograd dana 10.09.2012. godine donosi

PRAVILA O SPREČAVANJU SUKOPA INTERESA U ODELJENJU ZA BROKERSKO DILERSKE POSLOVE KOMERCIJALNE BANKE AD BEOGRAD

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Pravilima o sprečavanju sukoba interesa u Odeljenju za brokersko dilerske poslove Komercijalne banke AD Beograd (u daljem tekstu: Pravila), regulišu se:

- Osnovna načela poslovanja u obavljanju investicione aktivnosti;
- Okolnosti koje predstavljaju ili mogu dovesti do sukoba interesa, uključujući okolnosti koje proističu iz poslovne aktivnosti članica bankerske grupe;
- Procedure i mere koje se primenjuju radi upravljanja sukobom interesa koji mogu biti na štetu jednog ili više klijenata;
- Mere informisanja relevantnih lica o obaveznom postupanju u postupku upravljanja sukobom interesa;
- Izvršavanje i zabranu izvršavanja ličnih transakcija;
- Unutrašnju kontrolu u pružanju i obavljanju investicionih usluga i aktivnosti.

Odredbe ovih Pravila ne zamenjuju odredbe Pravila ponašanja i profesionalne etike Komercijalne banke, (u daljem tekstu: Etički kodeks), kao ni odredbe zakona i podzakonskih akata koji regulišu područje sukoba interesa, već ih opisuju i nadopunjuju načelima i principima vezanim za pružanje investicionih usluga i obavljanje investicione aktivnosti Odeljenja za brokersko dilerske poslove Komercijalne banke AD Beograd.

II ZNAČENJE POJEDINIH POJMOVA

Član 2.

U smislu ovog dokumenta, pojedini pojmovi imaju sledeća značenja:

Klijent - pravno ili fizičko lice kome Banka pruža investicionu, odnosno dodatnu uslugu;

Investiciono društvo - društvo koje profesionalno obavlja jednu ili više investicionih aktivnosti (organizacioni deo Banke za obavljanje brokersko dilerskih poslova);

Relevantna lica:

- članovi organa upravljanja Banke;
- lica sa vlasničkim učešćem u Banci (min. 15 najvećih akcionara čiji su podaci objavljeni na internet stranici Centralnog registra hartija od vrednosti);
- zaposleni Banke koji su uključeni u obavljanje investicionih i dodatnih usluga i aktivnosti za potrebe klijenata;

- lica koja u obavljanju svojih radnih, profesionalnih i drugih zadataka imaju pristup insajderskim informacijama, kao i sva lica koja znaju ili bi trebala znati da se radi o insajderskim informacijama čije je korišćenje i saopštavanje zakonom zabranjeno;
- članovi porodice navedenih lica (supružnici, potomci, srodnici do trećeg stepena srodstva, usvojilac, staralac, štitićenik i njihovi potomci, kao i sva druga lica koja su sa tim licima živelu u zajednici najmanje godinu dana pre dana izvršenja transakcije);
- svako drugo fizičko lice koje je angažovano od strane investicionog društva za pružanje usluga iz njegove nadležnosti.

Insajderske informacije - informacije o tačno određenim činjenicama, koje nisu javno objavljene, odnose se direktno ili indirektno na finansijske instrumente ili njihove izdavaoce, a koje bi, da su javno objavljene, mogle imati značajan uticaj na cenu finansijskih instrumenata ili na cenu izvedenih finansijskih instrumenata.

Finansijski instrumenti - prenosive hartije od vrednosti, instrumenti tržišta novca, jedinice institucija kolektivnog investiranja, opcije, fjučersi, svopovi, kamatni forvardi shodno članu 2. Zakona o tržištu kapitala.

Lična transakcija – transakcija sa finansijskim instrumentom koji izvrši relevantno lice ili se izvrši u ime i/ili za račun relevantnog lica (skraćena definicija);

Odeljenje za brokersko dilerske poslove – organizacioni deo Banke koji obavlja investicione i druge aktivnosti;

Compliance - Sektor kontrole usklađenosti poslovanja koji obavlja nezavisnu kontrolnu funkciju identifikacije i praćenja rizika usklađenosti koji obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i od finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik.

II OSNOVNA NAČELA POSLOVANJA

Član 3.

Polazeći od potreba stalnog unapređenja poslovnog ponašanja i profesionalne etike, jačanja principa sigurnosti i odgovornosti, zaposleni u Odeljenju za brokersko dilerske poslove su dužni da obavljaju svoje poslove na način zasnovan na sledećim načelima:

Stručnost i savesnost

- Prilikom pružanja i obavljanja investicionih usluga i aktivnosti, zaposleni su dužni da u svemu vode računa o interesima klijenata i da štite te interese.

Zakornost i odgovornost

- Zaposleni su dužni da klijentu daju potpune i jasne informacije koje uključuju i upozorenje na rizike u vezi sa obavljanjem poslova sa finansijskim instrumentima i da pre pružanja usluge upoznaju klijenta sa mogućim vrstama i izvorima sukoba interesa.

Jednakost i ravnopravnost

- Svi klijenti se tretiraju na isti način, bez mogućnosti korišćenja privilegovanog položaja u odnosu na druge klijente.

Tajnost i poverljivost podataka

- Dužnost čuvanja poverljivih podataka uključuje i zabranu korišćenja, prenošenja i/ili saopštavanja insajderskih informacija licima koja nemaju potrebu poznavanja takvih informacija.

Zaštita podataka o ličnosti

- Lični podaci o klijentu se koriste isključivo u okviru obavljanja delatnosti, u skladu sa zakonom i internim aktima koja regulišu ovu oblast.

Izbegavanje sukoba interesa

- Zaposleni i druga relevantana lica imaju obavezu da izbegavaju sukob interesa i da o postojanju istog neodložno obaveste svog nadležnog rukovodioca ili Sektor Compliance.

Odgovornost i transparentnost u ličnim transakcijama sa finansijskim instrumentima

- Relevantna lica sve eventualne lične transakcije sa finansijskim instrumentima moraju obavljati u skladu sa Zakonom, ovim Pravilima i drugim internim aktima Banke, odnosno na način da izbegnu bilo kakav sukob interesa koji bi mogao biti štetan za interese klijenata.

Kooperativni odnosi sa nadležnim institucijama

- Odeljenje za brokersko dilerske poslove i relevantna lica su dužna da sarađuju sa Komisijom za hartije od vrednosti (u daljem tekstu Komisija) i drugim nadležnim institucijama, i da im stavljaju na uvid informacije, dokumentaciju i podatke koje zatraže u okviru zakonskih ovlašćenja.

IV OKOLNOSTI KOJE PREDSTAVLJAJU SUKOB INTERESA

Pojam sukoba interesa

Član 4.

Sukob interesa predstavlja svaku situaciju u kojoj Banka ili relevantna lica nisu neutralni i objektivni u odnosu na predmet poslovanja ili imaju profesionalne i/ili lične interese koji se sukobljavaju sa interesima klijenata, što može uticati na nepristrasnost u pružanju i obavljanju investicionih usluga i aktivnosti na štetu klijenta. Sukob interesa može nastati između:

- interesa Banke i/ili relevantnog lica, odnosno lica posredno ili neposredno povezanih sa njima putem kontrole sa jedne i interesa klijenta sa druge strane;
- međusobno različitih interesa klijenata Odeljenja za brokersko dilerske poslove.

Pojavni oblici sukoba interesa

Član 5.

Prilikom identifikovanja sukoba interesa, kao relevantna okolnost se smatra situacija u kojoj:

- Banka i/ili relevantno lice mogu ostvariti finansijsku korist ili izbeći gubitak na štetu klijenta, korišćenjem insajderskih informacija ili njihovim saopštavanjem trećim licima;
- Banka i/ili relevantno lice imaju interes od ishoda posla obavljenog za klijenta ili transakcije izvršene za račun klijenta, a koji se razlikuju od interesa klijenta;
- Banka i/ili relevantno lice imaju finansijski ili neki drugi motiv za pogodovanje interesima drugog klijenta ili grupe klijenata, na štetu interesa klijenta;
- Predmet poslovanja Banke i/ili relevantnog lica je isti kao predmet poslovanja klijenta;
- Postoji vlasnička povezanost Banke ili relevantnog lica sa licima koja su u tržišnoj utakmici sa klijentom;
- Banka i/ili relevantno lice prime ili će primiti od lica koje nije Klijent dodatnu naknadu ili podsticaj u vidu novca, robe ili usluge, povodom posla obavljenog za Klijenta, a da to nije uobičajna provizija ili naknada za taj posao;
- Izvršavanje ličnih transakcija suprotno ovim Pravilima;

V MERE I RADNJE ZA SPREČAVANJE SUKOPA INTERESA

Organizaciona struktura

Član 6.

Unutrašnja organizaciona struktura Banke obezbeđuje:

- pravilno obavljanje i odvojenost pojedinih poslova sa finansijskim instrumentima;
- definisanje procesa rada, odvojenost zaduženja i razgraničenje odgovornosti zaposlenih koji izvršavaju naloge za račun klijenata;
- podelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti zaposlenih, na način kojim se sprečava sukob interesa;
- adekvatnu informisanost o svim procedurama koje su predmet primene;
- postupak sprovođenja unutrašnje kontrole

-
- adekvatan način čuvanja i arhiviranja poslovne dokumentacije i podataka.

Tehnički uslovi

Član 7.

Investicione usluge i aktivnosti se obavljaju u okviru zasebnih organizacionih delova Banke.

Izuzetno, u okviru istog organizacionog dela dozvoljeno je obavljanje ponuda i prodaja finansijskih instrumenata sa i bez obaveze otkupa (agent i pokrovitelj emisije);

Izvršavanje dilerskih naloga se može obavljati u okviru organizacionog dela koji se bavi izvršavanjem naloga za račun klijenta, u sledećim slučajevima:

- ukoliko se odluka o dilerskom trgovanju ne donosi u okviru tog organizacionog dela;
- ukoliko dilersko trgovanje nije dominantna investiciona usluga, odnosno u slučaju kada su prihodi po osnovu te usluge manji od 20% ukupnog prihoda.

Zaštita imovine klijenta

Član 8.

Radi zaštite prava svojih klijenata, Ovlašćena banka sa posebnom pažnjom:

- vodi evidencije, račune i korespodenciju, na način da u svakom momentu i odmah može razlikovati imovinu jednog klijenta od imovine ostalih klijenata i imovine Banke;
- preduzima mere kojima se obezbeđuje odvojenost računa i novčanih sredstava Banke i klijenta kod Centralnog registra hartija od vrednosti.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove ne može da:

- zalaže ili otuđuje finansijske instrumente u vlasništvu klijenta bez njegovog prethodnog pismenog ovlašćenja;
- izvršava naloge klijenata na način koji nije u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima kojima se reguliše ova oblast;
- podstiče klijente na učestalo obavljanje transakcija isključivo radi naplate provizije.

Redosled izvršavanja naloga

Član 9.

U knjigu naloga upisuju se svi nalozi za kupovinu i prodaju po hronološkom redosledu prijema. Redosled izvršavanja naloga određen je vremenom prijema naloga, a u skladu sa Pravilnikom o izvršavanju naloga i Pravilima poslovanja Odeljenja za brokersko dilerske poslove ukoliko je to najpovoljnije za klijenta.

Knjiga naloga se vodi na način koji onemogućava naknadne izmene unetih podataka.

Zaštita poslovne tajne i ličnih podataka

Član 10.

U pružanju i obavljanju investicionih usluga i aktivnosti, Odeljenje za brokersko dilerske poslove postupa sa dužnom pažnjom i poštuje poverljivost prikupljenih podataka o klijentima.

Shodno propisima i aktima Banke, poslovna, odnosno bankarska tajna uključuje:

- podatke o klijentu, stanju i prometu na računima;
- podatke o investicionim uslugama i aktivnostima koje se obavljaju za klijenta;
- druge podatke i činjenice u okviru pružanja investicionih i dodatnih usluga za klijenta.

Obaveštenje klijenta o sukobu interesa

Član 11.

U slučajevima kada odredbe ovih Pravila nisu dovoljne kako bi se u razumnoj meri osiguralo sprečavanje sukoba interesa sa rizikom za klijenta, Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužna da obavesti klijenta o vrsti i izvoru sukoba interesa i to pre obavljanja posla, odnosno izvršenja transakcije u njegovo ime.

Obaveštenje iz prethodnog stava mora da sadrži dovoljno informacija na osnovu kojih će klijent biti u mogućnosti da donese odluku u vezi sa uslugom u okviru koje se pojavljuje sukob interesa.

U slučaju da klijent proceni da je mogućnost nastanka sukoba interesa verovatna i da može štetiti njegovom finansijskom interesu, može u svakom trenutku odustati od poslovne saradnje, u skladu sa ugovorom.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužna da uspostavi mehanizam kojim će se obavezati sva relevantna lica da promptno prijave lične transakcije, posredstvom odgovarajućeg obaveštenja na Portalu Banke.

Zabrana obavljanja ličnih transakcija

Član 12.

Odeljenje za brokersko dilerske poslove je dužna da na osnovu verodostojnih podataka o identitetu relevantnog lica, istome zabrani da zaključuje lične transakcije:

- ukoliko to uključuje zloupotrebu ili otkrivanje insajderskih i/ili drugih poverljivih informacija koje se odnose na klijenta ili transakcije sa klijentom ili za račun klijenta;
- ukoliko je zaključivanje takve transakcije u sukobu ili je verovatno da će doći u sukob sa obavezama Banke.

Ovlašćena banka je dužna da na osnovu verodostojnih podataka o identitetu relevantnog lica, istome zabrani da:

- savetuje ili nagovara drugo lice na zaključivanje transakcije sa finansijskim instrumentima, na način koji je u suprotnosti sa ovlašćenjima tog lica i ugovorom o pružanju usluga;
- otkriva drugom licu bilo koje informacije ili mišljenja, osim u okviru redovnog ovlašćenja ili ugovora, ako relevantno lice zna, ili bi trebalo znati, da će takvo postupanje uticati na to drugo lice u smislu zaključenja transakcije ili nagovora trećeg lica o zaključenju iste.

Mere za realizaciju navedenih zabrana uključuju redovno informisanje relevantnih lica posredstvom sektora *Compliance*, u postupku obaveštavanja i ažuriranja spiska lica koja raspolažu insajderskim informacijama.

Član 13.

Kada Banka izrađuje i/ili za izradu priprema investiciono istraživanje i analizu koja je namenjena ili je verovatno da će biti dostavljena klijentima Banke ili javnosti, Banka mora da osigura sprovođenje sledećih mera:

- finansijski analitičari i druga relevantna lica ne smeju se upuštati u lične transakcije ili trgovati finansijskim instrumentima na koje se odnosi investiciono istraživanje, niti bilo kojim povezanim finansijskim instrumentom kada imaju saznanje o verovatnom izboru momenta objavljivanja/upućivanja ili o sadržaju tog investicionog istraživanja, koje nije javno dostupno ili nije dostupno klijentima. Isto tako, u ovakvim slučajevima ne smeju se upuštati ni u trgovanje u ime i/ili za račun bilo kog drugog lica, uključujući i Banku. Izuzetak od ove zabrane je ispostavljanje samoinicijativnog naloga Klijenta ili ispostavljanje naloga u svojstvu market mejkera.
- u okolnostima koje nisu obuhvaćene prethodnom tačkom, finansijski analitičari i druga relevantna lica uključena u izradu investicionog istraživanja, ne smeju da preduzimaju lične transakcije sa finansijskim instrumentom na koji se investiciono istraživanje odnosi ili sa njim povezanim finansijskim instrumentom, suprotno trenutnim preporukama.

Unutrašnja kontrola

Član 14.

U cilju efikasnog identifikovanja i sprečavanja nastanka sukoba interesa, Ovlašćena banka preduzima mere i radnje koje uključuju:

- praćenje efikasnosti procedura izvršavanja naloga i pravovremeno identifikovanje i otklanjanje nedostataka;
- redovno procenjivanje da li se prilikom izvršenja naloga postižu najbolji rezultati za klijenta;
- adekvatno informisanje zaposlenih u Banci o njihovim pravima i ograničenjima u postupku obavljanja ličnih transakcija;
- vođenje evidencije o ličnim transakcijama finansijskim instrumentima relevantnih lica, na osnovu raspoloživih podataka i informacija;;
- praćenje, vođenje, čuvanje i ažuriranje podataka o investicionim i dodatnim uslugama, koje mogu predstavljati sukob interesa;
- blagovremeno informisanje klijenta o vrsti i izvoru sukoba interesa i to pre obavljanja bilo kakve aktivnosti od strane Banke u njegovo ime.

Član 15.

Ukoliko u postupku unutrašnje kontrole investicionih i dodatnih usluga, Interni kontrolor Odeljenja za brokersko dilerske poslove sazna za okolnosti koje mogu predstavljati sukob interesa, ili mu se takva mogućnost učini verovatnom, dužan je da o tom saznanju elektronskim putem obavesti svog neposrednog rukovodioca i sektor *Compliance*, na e-mail adresu: compliance@kombank.com koji je dužan da izvrši proveru opravdanosti predmetne prijave sa aspekta postojanja činjenica koje generišu konkretan sukob interesa i preduzme mere iz domena svoje nadležnosti.

Registar sukoba interesa vodi i ažurira sektor *Compliance*, a svi podaci uneti u Registar predstavljaju poslovnu tajnu.

VI ZAVRŠNE ODREDBE

Član 16.

Pravila o sprečavanju sukoba interesa su sastavni deo Pravila poslovanja Odeljenja za brokersko dilerske poslove i stupaju na snagu danom dobijanja Rešenja Komisije za hartije od vrednosti o davanju dozvole za obavljanje delatnosti investicionog društva, a primenjuju se sedam dana nakon objavljivanja na web stranic Banke www.kombank.com.

Član Izvršnog odbora

Lidija Sklopić

Zamenik
Predsednika Izvršnog odbora

Dragan Santovac

